

Investeringsplan 2018-2027

- Forslag til Investeringsplan 2018-2027

1. Indledning

Region Midtjyllands Investeringsplan skal medvirke til at sikre effektiv drift, større patientsikkerhed og høj kvalitet i sundhedsvæsenet.

Dato 08-08-2018

Region Midtjylland gennemfører i disse år et markant løft af de fysiske rammer på sundhedsområdet. Der er planlagt og/eller pågår væsentlige renoveringer, ny-, om- eller udbygninger på alle hospitalsmatrikler samt tværgående, regionale investeringer i IT og medicoteknisk udstyr. Nogle projekter finansieres via Kvalitetsfondsmidler og andre gennemføres med finansiering fra Region Midtjyllands Investeringsplan for sundhedsområdet.

Sagsbehandlere:

Torben Agerkilde

Tel. +4521526324

torage@rm.dk

Anders Braathen Østergaard

Tel. +4521701807

andeot@rm.dk

Ved udarbejdelsen af den seneste Investeringsplan blev det vurderet, at der var behov for øget fleksibilitet for løbende at kunne tilpasse til absolut nødvendige behov i den førstkommande periode. Særligt har ibrugtagning af de nye projekter budt på udfordringer i form af øgede anlægsudgifter og budgetposter, som ikke tidligere har været erkendt i fuldt omfang.

Lars Kruse

Tel. +4578410405

Lars.Kruse@stab.rm.dk

Sagsnr. 1-21-78-2-18

Ligeledes blev det besluttet midlertidigt at sætte en række investeringer med indflydelse på den fremtidige kapacitet i bero, indtil der var gennemført en analyse på tværs af regionens matrikler. Analysen blev igangsat i Investeringsplan 2017-2026 med et ønske om en afdækning af den eksisterende kapacitet, sammenholdt med forventningerne til det fremadrettede behov.

Side 1

Denne kapacitetsanalyse foreligger nu, og der er således nye data til at underbygge de konkrete anlægsbehov samt kvalificere anvendelsen af anlægsmidler.

Konkret betød ovennævnte forudsætninger for Investeringsplan 2017-2026, at kun de førstkommande 2 år blev endeligt låst, og at prioriteringen for de efterfølgende år i højere grad afspejlede hensigter og muligheder indenfor de kendte rammer og nuværende forudsætninger. Denne strategi tænkes også fulgt i de kommende år for løbende at kunne tilpasse både fremdriften i de enkelte større

projekter, og for at kunne indpasse de nødvendige investeringer, som ikke er forudset mange år frem i tiden.

1.1 Rammer for Investeringsplanen

Med den netop indgående Økonomiaftale er den regionale anlægsramme blevet øget. For Region Midtjylland svarer dette løft til 53,9 mio. kr. om året. Samlet set giver dette med de nuværende forudsætninger over den periode, som Investeringsplan 2018-2027 beskriver, et øget råderum til politisk prioritering på anlægsområdet på potentielt 485 mio. kr. for perioden 2019-2027. Set i sammenhæng med det råderum, som allerede blev anvist sidste år ved en justeret prioritering, er der dermed baggrund for at påbegynde en drøftelse af, hvordan råderum i de kommende år bedst anvendes. Herunder om nuværende strategier for vedligehold, gennemførelse af helhedsplaner, udstyrsinvesteringer etc. skal fortsættes eller gentænkes.

Det foreslås på nuværende tidspunkt, at det ekstra råderum i 2019 og 2020 anvendes til at understøtte driften; at investeringer finansieret af leasingoptag og centrale driftsmidler reduceres, svarende til det øgede anlægsniveau og at de driftsmidler, som var forudsat anvendt til at dække disse investeringer således kan bevares i driften. De samlede rammer for Investeringsplanen i 2019 og 2020 er dermed fastholdt på det niveau, som blev lagt i seneste Investeringsplan.

Der er dog konkret indenfor den seneste periode realiseret en række afledte anlægsudgifter i forbindelse med salg-/leje af Nørrebrogade-matriklen og forsinket udflytning til Skejby-matriklen, samt afholde anlægsudgifter i forbindelse med eventuelle strukturændringer i forslag til besparelser i budget 2019 og budget 2020. Udgifterne vil primært falde i 2019, hvor anlægsbudgettet i forvejen er meget presset.

Det foreslås derfor, at 15 mio. kr. fra det ekstra råderum går til at dække en del af disse udgifter, som alternativt ville udfordre driften. Af de 15 mio. kr. er de 10 mio. kr. reserveret til eventuelle strukturændringer i budget 2019 og budget 2020. Leasingoptaget i 2019 reduceres derfor med 38,9 mio. kr. Dette betyder ikke en reduktion af investeringsplanen, da anlægsrammen øges med 53,9 mio. kr. fra økonomiaftale 2019.

Som nævnt tidligere ønskes det at afhjælpe udfordringerne på driftsbudgettet i 2020, med mange engangsudgifter i forbindelse med flytning til nye matrikler. Derfor foreslås det at reducere budgettet til driftsanskaffelser med 53,9 mio. kr. i 2020. Dette giver ikke en reduktion af investeringsplanen, da anlægsrammen forventes øget tilsvarende.

I tabel 1 nedenfor er anvendelsen af det øget råderum i 2019 og 2020 opsummeret.

Tabel 1: Rammer for investeringsplan som følge af økonomiaftale 2019

Mio. kr.	2019			2020		
	Oprindelig ramme 2019	Ændring 2019	Ny ramme 2019	Oprindelig ramme 2020	Ændring 2020	Ny ramme 2020
Anlæg	494,9	+53,9	548,8	471,3	+53,9	525,2
Overførsler og mindreforbrug	81,6	0,0	81,6	0,0	0,0	0,0
Driftsanskaffelser inkl. reguleringer	48,0	0,0	48,0	56,1	-53,9	2,2
Leasing inkl. tilpasninger	104,4	-38,9	65,5	66,5	0,0	66,5
I alt	728,9	+15,0	743,9	593,9	0,0	593,9

Note: faldet i anlægsramme fra 2019 til 2020, skyldes at der er kræftplan IV midler i 2019 og ikke i 2020.

I forhold til 2018 er rammerne reduceret med 51 mio. kr., som konsekvens af den budgetmæssige ubalance på driftsbudgettet. Driftsmidlerne føres tilbage fra Investeringsplanen, for at reducere den driftsmæssige udfordring.

I perioden 2021-2027 budgetteres med et øget råderum på samlet ca. 375 mio. kr. i forhold til seneste Investeringsplan under forudsætning af, at de nugældende rammer ikke reduceres betydeligt.

1.2 Investeringer i den kommende periode

Der forventes dog allerede nu øgede investeringer i den førstkommende periode, som ellers blev låst ved vedtagelse af den seneste Investeringsplan.

Særligt forventes der behov både for tidligere igangsætning og for et øget budget for et nyt regionalt Hospitalsapotek samt et øget budget for etablering af en ny sterilcentral på Regionshospitalet Randers. De to projekter, er nødvendige at gennemføre for at sikre rationel drift, god kvalitet i behandlingen samt mulighed for overholdelse af gældende lovgivning – men hvor forudsætningerne har ændret sig i forhold til de oprindelige budgetter.

Disse behov vurderes kun mulige at indfri, hvis de midler, der allerede er afsat til politisk prioritering i de første år, afsættes til disse formål, og hvis puljen til forventede mindreforbrug på 50 mio. kr., som regionsrådet godkendte på regionsrådsmødet d. 25. april 2018 i forbindelse med projekt "rammepapir for udvikling af anlægsstyringen" bliver implementeret i den førstkommende periode. Tilsammen vil disse to tiltag være en væsentlig del af løsningen på at etablere det nødvendige råderum til at igangsætte projekterne, uden at øvrige projekter må aflyses/udskydes.

Det vurderes, at Investeringsplanen fortsat er presset i den førstkommende periode. For ikke at risikere at presse rammerne yderligere foreslås det indtil videre, at reservere det ekstra råderum, som væksten i anlægsrammen i år betyder for forventninger til perioden fra 2021 og frem, for efterfølgende at give bedre mulighed for prioritering i de enkelte år og for at imødegå en evt. fremtidig reduktion i anlægsrammen, hvis den mod forventning ikke fastholdes på 2019-niveau.

Der har i forbindelse med denne Investeringsplan ikke været afholdt dialogmøder med de enkelte enheder, og der er som sådan ikke indmeldt nye forventninger til langsigtede planer. Kun de umiddelbart akutte behov er løbende indmeldt.

Der vil blive foretaget en justering af denne plan ultimo 2018, når konsekvenser af kapacitetsanalyse, budgettilpasninger etc. er kendt, og der på basis heraf kan gennemføres en dialogrunde med de enkelte hospitalsenheder og øvrige bevillingshavere.

1.3 Rammepapir for udvikling af anlægsstyringen

Administrationen udarbejdede i efteråret 2017 en ny model for økonomistyring på anlægsområdet med særligt fokus på at øge den anvendte andel af anlægsrammen i de enkelte år og nedbringe anlægsoverførsler mellem årene.

Der er i denne investeringsplan arbejdet videre med implementeringen af tiltagene fra rammepapiret, for at reducere anlægsoverførslerne, herunder en reduktion i de førstkommande år af midler til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter, som foreslås finansieret af mindreforbrug på andre projekter. Der gennemføres med godkendelse af denne investeringsplan en udskydelse af leasingoptag og en række bevillingsændringer på anlægsområdet – både projekter der fremrykkes og udskydes. Dette forventes at medvirke til delvist at reducere behovet for overførsler og giver mulighed for at justere andre bevillinger, således at prioriteringshensynene og/eller fremdriften i projekterne bedre tilgodeses. Ligeledes er puljen til forventede mindreforbrug indarbejdet i 2019.

I den kommende Investeringsplan, som udarbejdes ultimo 2018, vil prioriteringen for 2020 også blive indarbejdet, således at denne kan låses og projekter/bevillingshaverne kan få trykthed omkring den mulige fremdrift i de relevante projekter.

2. Investeringsplanens finansiering

Region Midtjyllands investeringsplan er finansieret via:

- **Anlægsrammen:** Der bliver årligt indgået aftale om den regionale anlægsramme i Økonomaftalen mellem regeringen og Danske Regioner, herunder Kræftplan IV. Anlægsrammen kan evt. suppleres af midler fra Finansloven.
- **Driftsmidler:** Mindre driftsanskaffelser, fx medicoteknisk udstyr og IT, afholdes over hospitalernes driftsbudgetter, af midler indhentet som effektiviseringsgevinster i forbindelse med større ny- og ombygningsprojekter på hospitalerne.
- **Leasingmidler:** De forudsatte rammer for optag af leasingfinansiering bibeholdes, der nedbringes løbende leasinggæld når det er muligt.

For at sikre optimal udnyttelse af rammerne og som et led i at nedbringe anlægsoverførslerne bliver periodiseringen af leasingrammerne tilpasset, når det giver mening.

Det bemærkes at der her er tale om de centrale leasingaftaler der vedrører Investeringsplanen. De enkelte enheder kan have decentrale leasingaftaler der ikke vedrører Investeringsplanen, hvor leasingydelsen betales af enheden.

I de følgende afsnit vil de forskellige finansieringsformer og deres indbyrdes afhængighed blive uddybet.

2.1 Den aftalte anlægsramme jf. Økonomiaftalen samt Aftale om Kræftplan IV 2017-2020

Region Midtjyllands bruttoanlægsniveau i 2019 er jævnfør Økonomiaftalen for 2019 aftalt til et niveau på 548,8 mio. kr. (ekskl. egenfinansiering til kvalitetsfondsprojekterne). Dette er en realvækst på 53,9 mio. kr.

Bruttoanlægsniveauet består af en bloktilskudsandel samt en andel fra kræftplan IV: Styrket indsats på kræftområdet – patienternes kræftplan. Kræftplan IV løber over perioden 2018-2020, med en anlægsandel på 23,6 mio. kr. i 2019 for Region Midtjylland.

Tabel 2: Anlægsmidler og Kræftplan IV 2019 Region Midtjylland

Mio. kr.	2019		
	Anlæg i alt	Anlæg excl Kræftplan IV	Kræftplan IV
Region Midtjylland	548,8	525,2	23,6

Den samlede anlægsramme er i hele Investeringsplanens løbetid forudsat fastholdt på 525,2 mio. kr. plus midlerne fra Kræftplan IV i 2019.

En nærmere gennemgang af sammenhængen mellem Økonomiaftalen for 2019, Kræftplan IV og Region Midtjyllands anlægsrammer findes i bilag 1.

2.2 Finansiering af Investeringsplanen

Traditionelt har anskaffelser såsom indkøb af medicoteknisk udstyr, rådgivningsydelser og IT-investeringer samt mindre vedligeholdelsesopgaver været en del af anlægsbudgettet. Der er dog tale om en gråzone i forhold til at finansiere det alene af anlægs- eller driftsbudget samt af leasingrammen.

For at leve op til Budgetloven, er der behov for en vis grad af fleksibilitet for at anvende rammerne for henholdsvis anlæg, drift og leasing. For at imødekomme disse udfordringer arbejdes der med anskaffelser i gråzonerne mellem anlæg, drift og leasing. I de enkelte år vil der blive flyttet udgifter til mindre anskaffelser såsom medicoteknisk udstyr og IT mellem de tre finansieringsformer for at udnytte rammerne effektivt.

Det betyder, at i de år hvor de almindelige anlægsprojekter ikke udfylder hele bruttoanlægsbudgettet, vil mindre anskaffelser blive finansieret af anlægsbudgettet.

Rammerne for driftsanskaffelser og leasing præsenteres i afsnit 3 og uddybes i bilag 2 og 3.

2.3 Finansieringsprofiler for Kvalitetsfondsprojekterne

I Sundheds- og Ældreministeriets finansieringsprofiler for Kvalitetsfondsprojekterne er det forudsat, at regionen optager lån for samlet 2.737,7 mio. kr. til de tre kvalitetsfondsbyggerier.

En del af lånene bliver indfriet med et forventet salgsprovenu på 1.291,9 mio. kr. fra salget af Tage-Hansens Gade og Nørrebrogade, samt de ledige hospitalsmatrikler i Herning og

Holstebro. Dertil kommer, at lån til energiinvesteringer i Kvalitetsfondsprojekterne på ca. 200 mio. kr. indgår i det samlede låneoptag.

Det er aftalt med ministeriet, at regionen fortsætter sine hensættelser af egenfinansiering for at indfri den resterende del af låneoptaget.

Det skal bemærkes, at de eksakte økonomiske rammer fra 2020 og fremover først vil være kendt fuldt ud i forbindelse med, at regeringen og Danske Regioner indgår Økonomiaftaler for de pågældende kommende år.

3. Investeringsplanen 2018-2027 - afsatte og prioriterede beløb

I nedenstående Tabel 3 fremgår de rådighedsbeløb, der er afsat i Investeringsplanen i perioden 2018-2027. I vedlagte Bilag 4 er en mere detaljeret oversigt, hvor det fremgår, hvilke beløb der er afsat, dvs. bundet i en politisk godkendt bevilling samt hvilke beløb, der er prioriterede til de enkelte enheder, rammer, puljer og projekter. De prioriterede beløb vedrører projekter som regionsrådet har prioriteret skal udføres, men hvor rådighedsbeløbene endnu ikke er bevilget.

Der foreslås i denne investeringsplan en række mindre ændringer. Der er ligeledes fortsat fokus på at nedbringe overførslen mellem årene, som beskrevet under afsnit 1.3, ligesom der er fokus på at afhjælpe driften som beskrevet under afsnit 1.

Tabel 3: Oversigt over afsatte og prioriterede rådighedsbeløb

1.000 kr.	2018	2019	I alt 2020-2027	I alt 2018-2027
Bruttoanlægsbudget	514.200	548.800	5.462.200	6.525.200
Overførsler og mindreforbrug	125.078	81.633	0	206.711
Pulje til driftsanskaffelser	17.843	48.000	41.500	107.343
Leasingramme	316.792	65.451	66.457	448.700
I alt	973.913	743.884	5.570.157	7.287.954
Hospitalsenheden Horsens	143.185	61.160	247.642	451.987
Regionshospitalet Randers	44.803	29.371	352.452	426.626
Hospitalsenheden Vest	26.062	195.787	119.991	341.840
Hospitalsenheden Midt	85.488	19.971	134.799	240.258
Aarhus Universitetshospital	39.496	17.356	160.154	217.006
Psykiatrien	96.315	9.320	86.000	191.635
DNU udenfor KF	60.824	19.208	2.800	82.832
Sundheds-, akut- og lægehuse	25.411	19.940	1.600	46.951
Medicoteknisk udstyr	254.026	229.391	1.805.373	2.288.790
Center for partikelterapi	137.943	21.000	15.000	173.943
Regionale forsyningsopgaver	700	8.000	112.000	120.700
It-sundhedsprojekter	40.021	73.000	464.000	577.021
Vedligehold Bygningssyn 2016	2.500	4.000	79.500	86.000
Ramme til vedligeholdelse- og driftsnødvendige projekter	10.150	23.437	180.746	214.333
Pulje til indeksering	2.580	4.653	40.000	47.233
Pulje til fremtidig prioritering	0	0	985.400	985.400
Egenfinansiering	0	0	782.700	782.700
Salgsindtægter*	-18.378	0	0	-18.378
Salgsomkostninger + controlling	22.787	8.290	0	31.077
I alt	973.913	743.884	5.570.157	7.287.954
Balance	0	0	0	0

*Note: Der er kun modregnet forventede salgsindtægter og -udgifter i 2018. Indtægter og udgifter til denne post i kommende år modregnes i rammen.

Som det fremgår af Tabel 3 forventes der i perioden 2018-2027 i alt en brutto anlægsramme på 6.525 mio. kr. Hertil kommer ubrugt ramme fra tidligere år samt mindreforbrug på sammenlagt 206,7 mio. kr.

Den resterende del af finansieringen kommer delvist fra driftsanskaffelser finansieret af bidrag fra hospitalernes driftsbudget på 107,3 mio. kr. Grundet budgetudfordringerne for Region Midtjylland er Investeringsplanens driftsanskaffelser blevet reduceret med i alt 51 mio. kr. i 2018. Det foreslås også at nedsætte driftsanskaffelserne i 2020 med 53,9 mio. kr.

Der er i alt 448,7 mio. kr. finansieret af centralt leasingoptag i perioden 2018-2020. Der forudsættes ligeledes ikke optag af ny central leasing efter 2020. Grundet den øgede anlægsramme foreslås det samtidig at reducere regionens optag af leasing med 38,9 mio. kr. i 2019. Det svarer til realvæksten i anlægsrammen fratrukket midler til afledte anlægsudgifter i forbindelse med salg/leje af Nørrebrogade-matriklen og forsinket udflytning til Skejby-matriklen, samt afholde anlægsudgifter i forbindelse med eventuelle strukturændringer i

forslag til besparelser i budget 2019 og budget 2020. Disse udgifter kunne ikke indeholdes i investeringsplanen uden væsentlig indvirkning på allerede planlagte projekter.

Drifts- og leasinggrammerne samt ændringer i disse uddybes i bilag 2 og 3.

I Investeringsplanen er der imidlertid forudsat investeringer for samlet set 7.287,9 mio. kr. inkl. puljer. Der er i denne sum indeholdt en række puljer, som endnu ikke er fordelt til konkrete projekter. Samlet set 1,3 mia. kr. i perioden.

Der er sket ændringer i en række projekter siden sidste investeringsplan som resultat af, at prioriterede midler i mellemtiden er blevet forelagt regionsrådet og er blevet bevilget til de konkrete projekter. Samtidig er der konstateret et behov for ekstra anlægsmidler til tidligere igangsætning af enkelte projekter, ligesom at der er behov for fremrykning og forøgelse af midler til byggeriet af et nyt regionalt Hospitalsapotek. Desuden har Regionshospitalet Randers behov for flere midler til nybyg af sterilcentral endvidere har Regionshospitalet Viborg brug for en fremrykning af midler til ny sterilcentral. De prioriterede projekter beskrives i bilag 5.

Det er fortsat færdiggørelse af akutmodtagelser på regionens akutsygehuse som prioriteres højt for at kunne tilbyde ensartede forhold til de akutte patienter.

Det er herudover principperne for prioriteringsrækkefølgen, som findes i bilag 6, der er udslagsgivende for, hvilke projekter, der foreslås gennemført i de førstkommande år.

Som følge af, at den i Investeringsplan 2017-2026 igangsatte kapacitetsanalyse nu foreligger, vil resultatet heraf blive taget i betragtning ved prioritering.

Bilag:

Finansiering

- 1. Økonomiaftale og Kræftplan IV aftale**
- 2. Hospitalernes driftsbidrag**
- 3. Leasing**

Det samlede billede

- 4. Samlet oversigtstabel**

Anlægsprojekterne

- 5. Uddybende beskrivelser af prioriterede projekter**
- 6. Notat om anlægsprioriteringer (Godkendt af regionsrådet ifm. Investeringsplan 2017-2026)**

Bilag 1: Økonomaftale og Kræftplan IV aftale

I nedenstående Tabel 4 fremgår anlægsmidlerne jf. Økonomaftalen 2019 samt en andel fra Kræftplan IV: Styrket indsats på kræftområdet – patienternes kræftplan, fordelt på regionerne. Der er i Økonomaftalen for 2019 aftalt et bruttoanlægsniveau på 2.560 mio. svarende til 548,8 mio. kr. for Region Midtjylland (ekskl. egenfinansiering til kvalitetsfundsprojekterne).

Bruttoanlægsniveauet består af 2.450 mio. kr. fra bloktilskud og 110 mio. kr. fra Kræftplan IV: Styrket indsats på kræftområdet – patienternes kræftplan til indkøb af nyt apparatur til at diagnosticere og behandle borgere med kræft. I Region Midtjylland er der i 2019 anlægsmidler fra kræftplan IV på 23,6 mio. kr.

Tabel 4: Anlægsmidler og Kræftplan IV 2017-2019

Mio. kr.	2019		
	Anlæg i alt	Anlæg excl Kræftplan IV	Kræftplan IV
Region Hovedstaden	804,4	769,8	34,6
Region Sjælland	393,5	376,6	16,9
Region Syddanmark	548,7	525,1	23,6
Region Midtjylland	548,8	525,2	23,6
Region Nordjylland	264,7	253,3	11,4
Regionerne samlet	2.560,0	2.450,0	110,0

Det samlede bruttoanlægsniveau (bloktilskud og Kræftplan IV midler) er, i regi af Danske Regioner, aftalt at ske ud fra bloktilskudsfordelingsnøglen. Det er ligeledes aftalt i forbindelse med indgåelsen af Finanslov 2017, herunder aftalen vedrørende Kræftplan IV, at midlerne fra Kræftplan IV skal sikre, at der fortsat kan ske en hurtig udredning og behandling af kræftpatienterne ved indkøb af nyt apparatur til hospitalerne.

En analyse af kapacitetsanvendelsen på kræftområdet fra foråret 2017 viste, at der ikke aktuelt er et behov for at øge omfanget af scannere og strålekanoner, men at man kan øge anvendelsesgraden af scannere og anvende speciallægenes tid mere hensigtsmæssigt. Der er stadig behov for udskiftning af apparatur ved udgang af dets levetid.

Regionerne og regeringen er på denne baggrund blevet enige om at anlægsmidlerne fra Kræftplan IV skal anvendes til udskiftning af nedslidt apparatur samt investeringer, der kan forbedre anvendelsen af relevante speciallæger og øge kapacitetsanvendelsen på nuværende apparatur, herunder særligt investeringer i IT, ny teknologi og forberedelsesrum. Midlerne skal således ikke anvendes til at øge omfanget af scannere og strålekanoner.

Bilag 2: Hospitalernes driftsbidrag

I budgetforliget for 2013 blev principperne for finansiering af mindre anskaffelser i Investeringsplanen vedtaget, og samme principper er fastholdt i denne investeringsplan.

Forudsætningerne er jf. budget 2014:

- at for perioden 2014–2019 pålægges de somatiske hospitaler og psykiatrien under ét et ekstraordinært produktivetskrav på $\frac{1}{2}$ % årligt. Produktivetskravet udmøntes enten som et aktivitetskrav eller et besparelseskrav alt efter hvor meget realvækst, der er i det pågældende års økonomiaftale.
- at for perioden 2014-2016 pålægges de somatiske hospitaler og psykiatrien under ét et besparelseskrav på $\frac{1}{4}$ % årligt.
- at driftsenhederne bliver reguleret for effektiviseringsgevinsterne på 6-8 % af driftsbudgettet i forbindelse med ibrugtagningen af nye byggerier. Ovenstående produktivetskrav og besparelser, der er indhentet i perioden 2014-2019, bliver modregnet.
- at der afsættes en ramme til leasingaftaler i de kommende år, hvor leasingaftalerne giver det fornødne råderum til gennemførelse af Investeringsplanen og sikrer et stabilt driftsbudget.

I forbindelse med Spar15-19, er det besluttet at de årlige aktivitets og besparelseskrav indgår som en del af spareplanen. Dette skyldes at der ikke længere forventes at være realvækst til øget aktivitet, og at der som følge heraf vil være tale om rene besparelseskrav fremadrettet. Besparelseskravet udgør samlet 337 mio. kr. som indgår i Spar15-19.

Nedenstående tabel 5 viser puljen til driftsanskaffelser samt ændringer i forhold til investeringsplan 2017-2026.

Driftsbidragene fra driftsenhederne anvendes til forskellige formål. Der er reserveret midler til flytteomkostninger, øgede driftsudgifter på grund af øget areal i de nye hospitaler mv.

Tabel 5: Ændringer i puljen til driftsanskaffelser siden investeringsplan 2017-2026

mio. kr. 2018-pl.	2018	2019	2020	2021	I alt
Driftsanskaffelser ifbm. investeringsplan 2017-2026	86,0	48,0	48,0	33,8	215,8
Reguleringer	-68,2		8,1	5,5	-54,6
Ændring i forbindelse med investeringsplan 2018-2027			-53,9		-53,9
I alt	17,8	48,0	2,2	39,3	107,3

For puljen til driftsanskaffelser er der politisk besluttet reguleringer for -54,6 mio. kr. for perioden 2018 til 2021. I reguleringen på -68,2 mio. kr. i 2018 er indeholdt reduktionen af rammerne for puljen til driftsanskaffelser med 51 mio. kr. for at afhjælpe budgetudfordringen i 2018.

For at afhjælpe budgetudfordringerne, på driftsbudgettet, med mange engangsudgifter i forbindelse med flytning til nye matrikler i 2020, foreslås det at reducere budgettet til driftsanskaffelser med 53,9 mio. kr. i 2020.

Bilag 3: Leasing

Region Midtjyllands leasingforpligtelser består dels af centrale leasingaftaler, hvor de årlige driftsydelser bliver betalt af centrale midler, og dels af decentrale aftaler, hvor ydelserne bliver finansieret af de enkelte driftsenheder. Herudover er der leasingforpligtigelser til OPS-projekter.

Leasingforpligtigelser

I tabel 6 fremgår Region Midtjyllands samlede forventede leasingforpligtelser for årene 2019-2027, de oplyste tal er primo året.

Tabel 6: Samlede forventede leasingforpligtelser for årene 2019-2027

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Central leasing	885,5	883,3	798,1	637,4	474,5	325,1	202,8	134,8	72,3
Decentral leasing	433,8	448,2	440,1	430,5	402,8	381,7	357,8	333,4	308,4
OPS-projekter	81,0	109,9	138,8	167,6	188,8	185,8	182,7	179,5	176,2
I alt	1.400,3	1.441,4	1.377,0	1.235,5	1.066,1	892,6	743,3	647,7	556,9

Note: data er baseret på opgørelser pr. 6. juli 2018.

I tabel 6 ses det at regionens samlede leasingforpligtelser i perioden mellem 2019-2027 når sit højeste niveau i 2020, det er primært den centrale leasing der bidrager til leasingforpligtelser for 1.441,4 mio. kr. i 2020.

Leasingydelse

Der skal løbende afdrages på leasingforpligtelserne, dette gøres over driften. I tabel 7 fremgår leasingydelse for årene 2019-2027 fordelt på de centrale og decentrale leasingydelse samt leasingydelse for Køkken og Forum.

Tabel 7: Samlede forventede leasingydelse for årene 2019-2027

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Central leasingydelse	71,3	161,9	169,4	179,3	179,3	134,8	78,9	75,8	14,3
Decentral leasingydelse	33,7	36,7	39,8	35,4	28,3	32,1	32,1	32,1	32,1
Leasingydelse Køkken	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Leasingydelse Forum	0,0	0,0	0,0	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
Leasingydelse NPC*	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4
I alt	167,6	261,2	271,8	282,2	275,1	234,4	178,5	175,4	113,9

Note: data er baseret på opgørelser pr. 6. juli 2018.

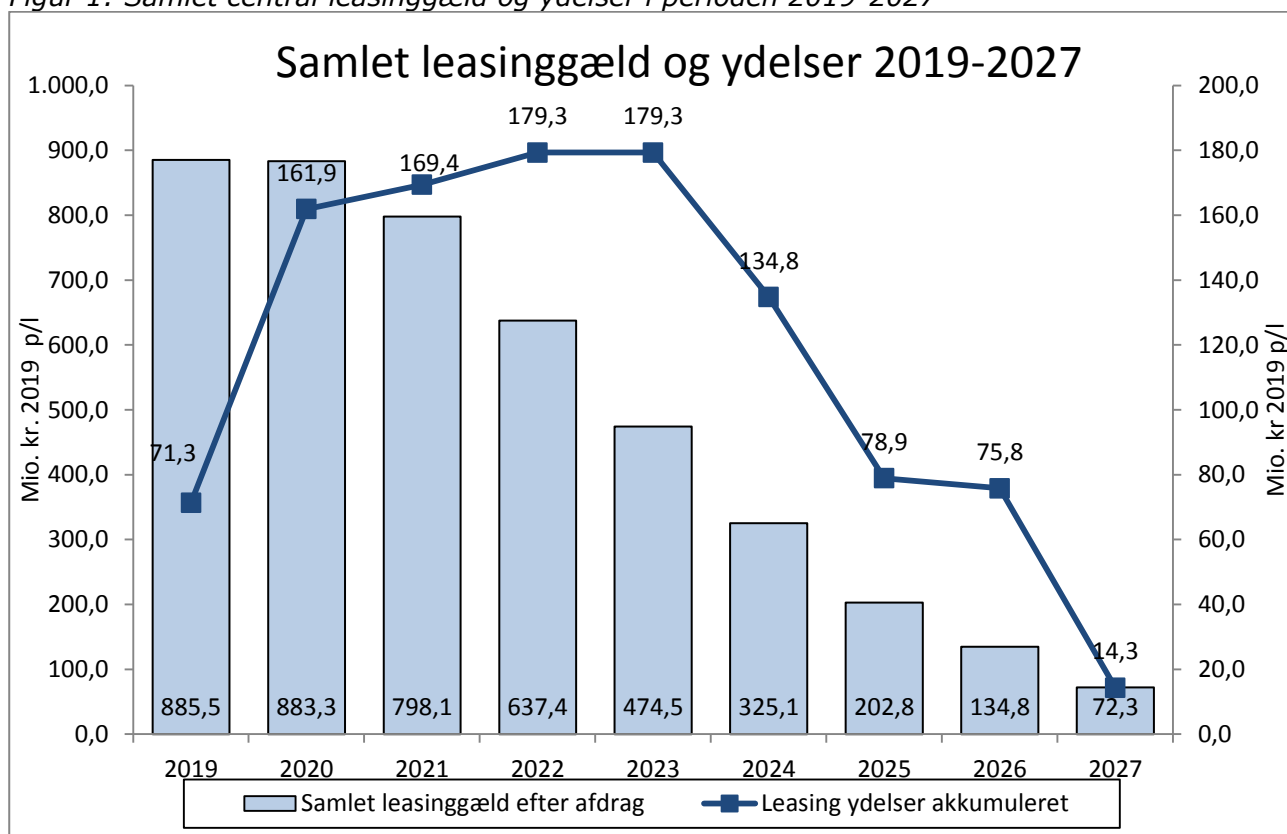
* NPC=Nyt Psykiatrisk Center. Beløbende for NPC skal p/l-reguleres årligt.

Som det fremgår, vil leasingydelsen de kommende år stige og dermed presse regionens driftsøkonomi.

Der er ingen centrale leasingydelser efter 2028, de decentrale leasingydelser fortsætter frem til og med 2045, mens leasingydelserne for Køkken løber frem til og med 2044. Der er leasingydelser for Forum til og med 2047.

Som der tidligere er beskrevet afdrages leasinggælden løbende hvilket vil medvirke til, at den samlede leasinggæld blive lavere end leasingrammen. Den samlede centrale årlige leasinggæld og de årlige centrale leasingydelser er vist i nedenstående figur 1.

Figur 1: Samlet central leasinggæld og ydelser i perioden 2019-2027

Note: Figuren baserer sig på tallene fra tabel 6 og 7 vedrørende centrale leasingforpligtigelser og centrale leasingydelser.

Som det fremgår, vil den samlede leasinggæld efter afdrag maksimalt være på 885,5 mio. kr., hvilket nås i 2019. De samlede årlige centrale leasingydelser topper i 2022 og 2023 på 179,3 mio. kr.

Midlerne til indfrielse af leasinggælden kan tilvejebringes på følgende vis:

- Eventuelle mindreforbrug i de kommende år skal helt eller delvist anvendes til indfrielse af leasinggæld i overensstemmelse med budgetforlig 2018.
- Der afdrages løbende på leasinggælden via leasingydelserne, der skal afholdes af driftsbudgettet. Central leasinggæld afdrages typisk over 7 år.

Anvendelsen af leasing som finansiering betyder, at udgifterne til de pågældende mindre anskaffelser skal betales på et senere tidspunkt som gennemgået ovenfor. Samtidig er der en renteudgift forbundet med anvendelse af leasing som mellemfinansiering. Den konkrete leasinggæld afhænger bl.a. af om – og i hvilket omfang – det i de kommende år er muligt at anvende mindreforbrug til at afdrage på leasinggælden.

Den centrale leasingramme for investeringsplanen

Det er de centrale leasingrammer som er med til at finansiere investeringsplanen. De centrale leasingrammer vil blive gennemgået yderligere nedenfor.

I investeringsplan 2018-2027 er den centrale leasingramme på 699,2 mio. kr. i perioden 2014-2020 efter konsolidering og tilpasninger.

Profilen for investeringsplanen er tilpasset så rammerne for Investeringsplanen udnyttes bedst muligt.

Tabel 8: Oversigt over ændringer i de centrale leasingrammer for investeringsplan 2018-2027 ift. investeringsplan 2017-2026

mio. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	I alt
Leasingramme investeringsplan 2017-2026	31,6	19,1	162,7	37,1	399,6	88,0		738,1
Konsolidering						-38,9		-38,9
Tilpasninger til investeringsplan 2018-2027					-82,8	16,4	66,5	0,0
Ændringer i alt	0,0	0,0	0,0	0,0	-82,8	-22,5	66,5	-38,9
Leasingramme investeringsplan 2018-2027	31,6	19,1	162,7	37,1	316,8	65,5	66,5	699,2

Det bemærkes at der er tale om en bruttoramme, der viser det samlede optag af leasinggæld. I det der løbende afdrages på gælden, vil den samlede aktive leasinggæld altid være lavere.

- **Konsolidering:** Et at initiativerne der beskrives i rammepapiret "bedre økonomistyring på anlægsområdet", er at låse rammerne for investeringsplanen for to år af gangen. Dette initiativ blev anvendt i forbindelse med den seneste investeringsplan. Med indgåelsen af økonomiaftale 2019 blev anlægsniveauet for 2019 hævet i forhold til niveauet i 2018, der er derfor en realvækst i anlægsmidler, det betyder at det forventede leasingoptag kan nedbringes med 38,9 mio. kr. i 2019, jf. afsnit 1.1 "Rammer for Investeringsplanen".
- **Tilpasninger til Investeringsplanen 2018-2027:** For at sikre optimal udnyttelse af rammerne og som et led i at nedbringe anlægsoverførslerne for 2018 er periodiseringen af leasingrammerne tilpasset på baggrund af de forskydninger der er sket i projekterne. Der flyttes derfor 82,8 mio. kr. forventede leasingoptag fra 2018 til 2019 og 2020 henholdsvis 16,4 mio. kr. og 66,5 mio. kr.

Bilag 4: Samlet oversigtstabel

På den følgende side i Tabel 9 gives et økonomisk overblik over perioden fra 2018-2019, samt et samlet overblik over forventning til prioriterede midler i perioden fra 2020-2027.

Oversigtstabellen er opdelt i forskellige hovedoverskrifter, som uddybes nedenfor. Tabellen er en uddybning af Tabel 3.

- *Finansiering*
Finansieringen af Investeringsplanen sker via anlægsrammen, fra driftsbudgettet og via leasing jf. bilag 1, 2 og 3.
- *Afsatte rådighedsbeløb*
Feltet med "Afsatte rådighedsbeløb" viser størrelsen på det samlede afsatte rådighedsbeløb pr. enhed. Beløbene tælles med som afsatte rådighedsbeløb, når projekterne er blevet politisk godkendt af regionsrådet, og der i den forbindelse er blevet givet bevilling og afsat tilhørende rådighedsbeløb.
- *Prioriterede beløb*
Under "Prioriterede beløb" er de politisk besluttede prioriterede beløb til større projekter, puljer og rammer oplistet. Der kan være dele af beløbene til de prioriterede projekter, som figurerer under "Afsatte rådighedsbeløb". Det er tilfældet, hvis dele af projektet har været til politisk godkendelse.

Der vil i forlængelse af godkendelse af denne Investeringsplan blive gennemført en række bevillingsændringer. Bevillingsændringerne vil blive fremlagt til endelig godkendelse efter vedtagelsen af denne Investeringsplan.

Tabel 9 – Overordnet tabel for Investeringsplan 2018-2027

1.000 kr.		2018	2019	Ialt 2020-2027	I alt
Finansiering	Bruttoanlægsbudget	514.200	548.800	5.462.200	5.761.200
	Forventet mindreforbrug	125.078	81.633	0	206.711
	Pulje til driftsanskaffelser	17.843	48.000	41.500	107.343
	Leasingramme	316.792	65.451	66.457	448.700
	I alt	973.913	743.884	5.570.157	7.287.954
Afsatte rådighedsbeløb	Hospitalsenheden Horsens	141.601	47.506	161.535	350.642
	Regionshospitalet Randers	41.716	1.971	0	43.687
	Hospitalsenheden Vest	26.062	181.054	76.391	283.507
	Hospitalsenhed Midt	85.488	19.971	0	105.459
	Aarhus Universitetshospital	34.596	14.256	7.054	55.906
	DNU udenfor KF	60.824	19.208	2.800	82.832
	Psykiatrien	88.590	9.320	32.000	129.910
	Sundheds-, akut- og lægehuse	23.660	14.940	0	38.600
	Medicoteknisk udstyr	198.900	0	0	198.900
	Center for partikelterapi	137.943	21.000	0	158.943
	It-sundhedsprojekter	38.921	73.000	86.000	197.921
	Salgsomkostninger	-18.378	0	0	-18.378
	Fælles	22.787	8.290	0	31.077
I alt	882.710	410.516	365.780	1.659.006	
Prioriterede	Regionshospitalet Horsens	1.584	13.654	86.107	101.345
	Aarhus Universitetshospital	4.900	3.100	153.100	161.100
	Randers akuthospital	3.087	27.400	352.452	382.939
	Hospitalsenhed Midt			0	0
	-Regionshospitalet Silkeborg	0	0	0	0
	-Regionshospitalet Viborg	0	0	119.299	119.299
	-RH Skive/Neuro. Hammel/Skive	0	0	15.500	15.500
	Hospitalsenheden Vest	0	14.733	43.600	58.333
	Psykiatri			0	0
	- Psykiatrien i DNV-Gødstrup	0	0	0	0
	-Psykiatrien i DNU	0	0	0	0
	-Øvrig psykiatri	7.725	0	54.000	61.725
	Regional forsyning - Vaskeri	0	0	0	0
	Regional forsyning - Apotek	700	8.000	112.000	120.700
	Dansk Center for Partikelterapi	0	0	15.000	15.000
	Sundheds-, akut- og lægehuse	1.751	5.000	1.600	8.351
	Indkøb og medico	55.126	229.391	1.805.373	2.089.890
	Fælles, IT-sundhedsprojekter	1.100	0	378.000	379.100
	Vedligehold Bygningssyn 2016	2.500	4.000	79.500	86.000
	Ramme til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter	10.150	23.437	180.746	214.333
	Pulje til indeksering	2.580	4.653	40.000	47.233
	Pulje til fremtidig prioritering	0	0	985.400	985.400
	Egenfinansiering	0	0	782.700	782.700
	I alt	91.203	333.368	5.204.377	5.628.948
	Udgifter i alt	973.913	743.884	5.570.157	7.287.954
	Balance	0	0	0	0

Bilag 5: Uddybende beskrivelser af prioriterede projekter og konsekvenser for de enkelte enheder.

Hospitalsenheden Horsens

Samlet prioriteret 101,3 mio. kr.

I efteråret 2013 godkendte regionsrådet en generalplan for ombygning og udbygning af Regionshospitalet Horsens. Investeringsprofilen for Generalplansprojektet i Horsens er blevet løbende revideret i forbindelse med tilpasning af byggeriets tidsplan samt prioritering af delprojekter.

Der er i det forgangne år blevet bevilget midler til gennemførelse af flere delprojekter, primært renovering af Højhuset samt etablering af barselsafsnit i Kvindehuset. Midlerne fremgår derfor nu ikke længere under "prioriterede beløb" men "afsatte rådighedsbeløb". Der er yderligere blevet indarbejdet 11 mio. kr. senere i perioden til nødvendig renovering af lægeboliger.

Der planlægges efter, at den samlede ramme for Generalplansprojektet er intakt, men der forventes fortsat behov for at tilføre yderligere midler i den sidste del af perioden for at kunne gennemføre en række afledte projekter, som ikke kan rummes indenfor den afsatte ramme.

Der er, udover det prioriterede beløb i planen allerede bevilget midler til HE Horsens, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb, ligesom der er foretaget mindre justeringer i prioriterede beløb som konsekvens af de konkrete udmøntninger foretaget siden seneste investeringsplan.

Aarhus Universitetshospital

Samlet prioriteret 161,1 mio. kr.

Der er tale om ombygninger på Skejby matriklen, som er udenfor Kvalitetsfondsprojektet og skulle have været gennemført, uanset om DNU-projektet skulle gennemføres eller ej. Herudover pågår der løbende nødvendig renovering og vedligehold.

Regionsrådet har siden vedtagelse af seneste Investeringsplan godkendt, at der prioriteres 11,1 mio. kr. til at afholde p/l-indeksering af den regionale del af Forum-projektet i Skejby. Større anlægsprojekter indekseres normalt løbende af den afsatte ramme, men eftersom projektet er forudsat leasing-finansieret, er der ikke prioriteret eller afsat midler til at dække p/l-udviklingen i perioden frem til ibrugtagningen i 2023.

Der er, udover de prioriterede beløb i planen, allerede bevilget midler til AUH, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb. Der er foretaget mindre justeringer i prioriterede beløb som konsekvens af de konkrete udmøntninger foretaget siden seneste investeringsplan, samt forventninger til ændrede gennemførelsestidspunkter.

Regionshospitalet Randers

Samlet prioriteret 382,9 mio. kr.

På RH Randers pågår der gennemførelse af den Generalplan, som blev godkendt i januar 2017. Regionshospitalet Randers fik i Investeringsplanen 2017-2026 prioriteret i alt 26,55 mio. kr. til renovering af hospitalets sterilcentral. Siden da har projektet ændret karakter og er blevet til en nybygning af sterilcentralen. Dette betyder, at Regionshospitalet Randers har tilbageført den tidligere afgivne bevilling, og samtidig har fået et merbehov på i alt 20 mio. kr. i 2020 og 2021. Regionshospitalet Randers har fået bevilliget midler til to mindre projekter, som ikke var forudsat i seneste investeringsplan.

Tidshorisonten for gennemførelse af Helhedsplanen rækker udover rammerne af denne Investeringsplan, men der i forbindelse med at planen er forlænget til 2027 tilføjet 50 mio. kr. ekstra til helhedsplans-projekter i Randers, svarende til det forventede forbrug ved kontinuerlig fortsættelse af gennemførelsen.

Der er, udover det prioriterede beløb i planen, allerede bevilget midler til RH Randers, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb.

Hospitalsenhed Midt

Samlet prioriteret 134,8 mio. kr.

De enkelte matrikler gennemgås selvstændigt nedenfor:

Regionshospitalet Viborg

Samlet prioriteret 119,3 mio. kr.

Størstedelen af de planlagte byggeprojekter på Regionshospitalet Viborg er indeholdt i Kvalitetsfondsprojektet. Der er dog herudover stadig en række nødvendige renoveringer og ombygninger, som skulle gennemføres uanset om Kvalitetsfondsprojektet blev realiseret. Der er til dette formål prioriteret midler i perioden fra 2020 og fremefter; det første projekt, som forventes igangsat, er renovering og ombygning af Sterilcentralen.

Herudover pågår der afdækning af, hvilke muligheder der er for at rumme de funktioner, der i dag har til huse i Søndersøparken, herunder en del af HE Midts aktiviteter indenfor klinik og logistik.

Der er, udover det prioriterede beløb i planen, allerede bevilget midler til RH Viborg, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb.

Regionshospitalet Silkeborg

Der er ikke prioriteret yderligere midler til RH Silkeborg i den kommende periode.

Der er i 2017 bevilget midler til gennemførelse af etaper fra Dispositionsplanen for RH Silkeborg samt renovering af faldstammer. Der er på nuværende tidspunkt ikke prioriteret midler til yderligere anlægsprojekter på hospitalet. Det betyder, at fase 6 i dispositionsplanen, som blandt andet indeholder udbygning af ambulatoriekapaciteten ikke er prioriteret. I den netop gennemførte kapacitetsanalyse fremgår det, at RH Silkeborg med de nuværende ambulatorierum har rigelig kapacitet til at varetage aktiviteten i den kommende periode.

De bevilgede midler til RH Silkeborg figurerer under afsatte rådighedsbeløb.

Regionshospitalet Skive og Hammel Neurocenter/Skive

Samlet prioriteret 15,5 mio. kr.

De to regionshospitalet er beliggende på samme matrikel i Skive, og der er udarbejdet en samlet helhedsplan for matriklen. Midlerne til helhedsplansarbejdet er fortsat placeret i perioden efter 2020.

Regionshospitalet Hammel Neurocenter

Der er ikke prioriteret yderligere midler til RH Hammel Neurocenter i den kommende periode.

Der pågår fortsat mindre renoveringsprojekter af allerede afsatte midler i Hammel, ligesom bevillingen til Trygfondens Familiehus også fremgår under afsatte rådighedsbeløb.

Hospitalsenheden Vest

Samlet prioriteret 58,3 mio. kr.

HE Vest opfører i sammenhæng med Kvalitetsfondsprojektet, men finansieret af regionale anlægsmidler, driftsmidler samt donationer, NIDO Danmark, som forventes at stå færdigt samtidig med færdiggørelse og ibrugtagning af det samlede DNV-Gødstrup. Projektet indgik i helhedsplanen for DNV-Gødstrup, som regionsrådet godkendte i forbindelse med ansøgningen om endeligt tilsagn. Der er prioriteret 30 mio. kr. fra Investeringsplanen til NIDO Danmark. Der er siden Investeringsplan 2017-2026 bevilget i alt 23,5 mio. kr. til NIDO Danmark. Heraf er størstedelen overført til Kvalitetsfondsprojektet til afholdelse af fælles udgifter jævnfør projektets udgiftsfordelingsnotat. Samtidig er der bevilget midler til at gennemføre udbud for NIDO Danmark. Udbuddet er godt i gang og man er således ved at være igennem prækvalifikationen.

I forbindelse med opførelsen af DNV-Gødstrup er der behov for at opføre nye lokaler til Klinisk Socialmedicin & Rehabilitering (KSR). Der er tale om et projekt udenfor kvalitetsfondsbyggeriet. Der er i det forgangne år bevilget 8,5 mio. kr. til KSR, som ligeledes er overført til Kvalitetsfondsprojektet jævnfør projektets udgiftsfordelingsnotat. Der er prioriteret 5,8 mio. kr. til formålet i perioden 2018-2019, så lokalerne kan stå klar til ibrugtagning samtidig med udflytningen til DNV-Gødstrup.

De nuværende faciliteter til strålebehandling i Herning vurderes at være udtjente senest i 2023. Der er derfor prioriteret 25 mio. kr. til nye bygninger for stråleplan i HEV. Indkøb af medicoteknik håndteres af medicoteknisk pulje.

Psykiatri

Samlet prioriteret 61,7 mio. kr.

De enkelte projekter gennemgås selvstændigt nedenfor:

Psykiatrien i DNV-Gødstrup

Der er ikke prioriteret yderligere midler til Psykiatrien i DNV-Gødstrup.

Siden godkendelsen af Investeringsplanen for 2017-2026 har Hospitalsenheden Vest fået tilført en tillægsbevilling til psykiatribyggeriet på i alt 6,325 mio. kr. som skal gøre det muligt at tilføre 16 særlige pladser til psykiatrien. Samtidig har projektet fået bevilget alle prioriterede midler, hvorfor der ikke længere er prioriteret midler hertil.

Der er foretaget mindre justeringer i prioriterede beløb som konsekvens af de konkrete udmøntninger foretaget siden seneste investeringsplan.

Psykiatrien i DNU

Der er ikke prioriteret yderligere midler til Psykiatrien i DNU.

Alle midler til opførelse af Psykiatrien i DNU er nu bevilget. De afsatte anlægsmidler figurerer derfor under afsatte rådighedsbeløb, dog gennemføres størstedelen som et OPP-projekt, hvilket ikke fremgår af Investeringsplanens overblik.

Øvrig psykiatri

Samlet prioriteret 61,7 mio. kr.

Region Midtjylland blev i forbindelse med Økonomiaftalen 2018 fra Staten bevilget 21,4 mio. kr., som skal anvendes til anlægsarbejder ifm. etablering af regionens andel af de 150 særlige pladser til psykiatrien. Der refterer fortsat en andel af beløbet som konsekvens af, at ikke alle de nødvendige projekter endnu er igangsat/udmøntet. Det forventes ikke, at etableringen af de 32 særlige pladser i regionen kan gennemføres indenfor den bevilgede ramme, og der vil således potentielt blive behov for at tilføre yderligere midler til dette formål. Det endelige behov er endnu ikke fuldt afdækket, og prioriteringen er derfor foreløbigt udsat.

Der er siden seneste Investeringsplan blevet godkendt to rammebevillinger til vedligeholdelse af psykiatriens bygninger, disse fremgår nu under afsatte rådighedsbeløb. Der refterer en

prioritering på 50 mio. kr. i slutningen af perioden øremærket til større anlægsprojekter i psykiatrien.

Der pågår i øjeblikket afdækning af mulighederne for de fysiske rammer for RP Midt/de aktiviteter, der i dag har til huse i Søndersøparken i Viborg. Det kan på nuværende tidspunkt ikke vurderes hvilke konsekvenser dette får for Investeringsplanen – hvorvidt Søndersøparken bør gennemgå en større renovering, ombygning eller nybyg – eller om aktiviteten potentielt kan rummes indenfor eksisterende kapacitet.

Regional forsyning – Vaskeri

Samlet prioriteret 0 mio. kr.

Regionens eget vaskeri, midtVask, har hidtil dækket den østligste del af regionen; hospitalerne i Aarhus, Horsens, Randers og Silkeborg. Med det udbud, der har været gennemført i 2018 for den vestligste del, har MidtVask nu også overtaget vaskeopgaverne for hospitalerne i Viborg og Skive, samt Regionspsykiatri Midt og Regionshuset i Viborg.

Vaskeriet er beliggende på AUH Nørrebrogade, hvor der i forbindelse med salget til FEAS er indgået en tidsbegrænset lejeaftale, som udløber i efteråret 2023.

Ministeriet har tidligere meddelt Region Midtjylland, at etablering af nyt vaskeri skal medfinansieres af Kvalitetsfondsprojekterne, hvis det etableres inden disse er afsluttet. Dette er på nuværende tidspunkt ikke en mulighed. Opførelsen af et nyt regions-ejet vaskeri er således taget ud af Investeringsplanen. Forudsætningen er derfor, at hvis der skal opføres et nyt vaskeri vil dette være i samarbejde med en privat virksomhed, som kan opføre bygningen til vaskeriet. Dette vil givetvis kræve deponering. Det har tidligere været forudsat, at nyt udstyr i så fald leases af midtVask, og leasingafgiften efterfølgende betales via effektiviseringer i driften.

Der vil primo 2019 blive gennemført udbud på vaskeriydelsen for den østligste del af regionen. Efter udbuddet er gennemført, vil det blive vurderet, hvorvidt der er behov for at tilvejebringe nye lokaler til vaskeri i regionen.

Regional forsyning – Apotek

Samlet prioriteret 120,7 mio. kr.

Hospitalsapoteket Region Midtjylland har i dag afdelinger på alle regionens hospitaler.

Hospitalsapotekets største afdeling er i Aarhus på Nørrebrogade. En afdeling, der rummer flere funktioner, bl.a. en stor produktionsafdeling. På baggrund af salget af AUH's bygninger på Nørrebrogade planlægges der efter at etablere et nyt apotek ved Aarhus Universitetshospital i Skejby.

Hospitalsapoteket har igangsat en proces for at opdatere baggrundsmateriale og budget for et kommende anlægsprojekt. Forventningen er, at projektet skal igangsættes tidligere end først planlagt, for at kunne sikre rationel drift og en acceptabel kvalitet.

Det foreløbige budget, som er baseret på 10 år gamle forudsætninger, antyder et niveau på godt 130 mio. kr. I Investeringsplanen er der afsat 102 mio. kr. til opførelse af et nyt Hospitalsapotek, hvilket efterlader en restfinansiering på ca. 30 mio. kr., som skal tilvejebringes på Hospitalsapoteket via effektiviseringer og leasing af nyt udstyr. Der er yderligere prioriteret 21 mio. kr. til udskiftning af den eksisterende medicinrobot, hvilket er en nødvendighed uanset opførelse af et nyt apotek eller ej. Det forventes, at et opdateret program og budget ligger klar inden udarbejdelse af en tilrettet Investeringsplan i efteråret 2018.

Dansk Center for Partikelterapi

Samlet prioriteret 15 mio. kr.

Den samlede pris for partikelterapiplanlægget forventes at udgøre 800 mio. kr. Det er forudsat i Finansloven for 2014, at udgifterne til anlægget finansieres ved et statsligt tilskud, regional medfinansiering og bidrag fra private fonde.

Udgifterne til bygninger beløber sig til ca. 375 mio. kr. og udgifter til apparatur beløber sig til ca. 415 mio. kr. til et anlæg med tre behandlingsrum.

Selve byggeriet finansieres af staten med 275 mio. kr. og regionen finansierer den resterende del. A.P. Møller Fonden har doneret 250 mio. kr. til indkøb af partikelterapiplanlægget.

Der tilbagestår en prioritering på 15 mio. kr. Midlerne fungerer som ekstra reserve for projektet og er på nuværende tidspunkt placeret ud i årene, men kan i det tilfælde de skal bruges rykkes frem igen ved udskydelse af andet/andre projekt(er).

Der er, udover det prioriterede beløb i planen, allerede afsat rådighedsbeløb til projektet, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb.

Sundheds-, akut- og lægehuse

Samlet prioriteret 8,4 mio. kr.

De løbende anlægsprojekter på regionens sundhedshuse m.m. er delvist finansieret via Investeringsplanen, og delvist af midler modtaget i forbindelse med husleje. Herudover er der i 2018 blevet givet en række tilsagn om statslig medfinansiering til sundhedshus-projekter fra 800 mio. kr.-puljen. Det er i flere af tilsagnene en forudsætning, at der også anvises en regional medfinansiering. Som en konsekvens heraf er der foreløbigt bevilget 1,0 mio. kr. i egenfinansiering til bedre fysiske rammer for praksisområdet i Lemvig Sundhedshus, samt prioriteret midler fra andre sundhedshus-projekter, som det enten er besluttet at udskyde/aflyse, eller som er afsluttet med mindreforbrug.

Det forventes, at øvrige mindre projekter i de første år vil blive afholdt af huslejemidlerne hhv. rammen til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter.

Der er udover midler til Lemvig Sundhedshus allerede afsat rådighedsbeløb til Sundheds- og akuthus Holstebro, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb.

Medicoteknisk udstyr

Samlet prioriteret 2.089,9 mio. kr.

Der blev i forbindelse med seneste investeringsplan igangsat et arbejde, der havde til formål at belyse kapacitetsudnyttelsen på rum og scanner. Implementeringen af resultaterne fra denne analyse er så småt påbegyndt, og det forventes at kunne give en øget udnyttelse af det eksisterende rum og udstyr. Som konsekvens af denne forventning og den budgetmæssige ubalance, som er opstået i 2018, er det besluttet, at rammen til medicoteknisk udstyr reduceres med i alt 40 mio. kr. i 2018.

Det årlige investeringsniveau ligger dermed set for hele perioden i gennemsnit på 230 mio. kr.

IT-sundhedsprojekter

Samlet prioriteret 379,1 mio. kr.

Der afsættes årligt 50 mio. kr. til fælles investeringer i IT. Det er et tilsvarende niveau som i den tidligere investeringsplan. Det er siden seneste Investeringsplan blevet godkendt at der skal opføres to nye IT-driftscentre ved DNV-Gødstrup. Den samlede pris for de to centre beløber sig til 53,5 mio. kr. Heraf er der på nuværende tidspunkt blevet bevilget 3,0 mio. kr. til projektering og udbud.

Der er, udover det prioriterede beløb i planen, allerede afsat rådighedsbeløb til området, som figurerer under afsatte rådighedsbeløb.

Som følge af, at byggeriet af de to IT-driftscentre ikke påbegyndes før i 2019 er investeringsprofilen blevet periodemæssigt tilrettet med en udskydelse af i alt 23 mio. kr. fra IT-sundhedsprojekters afsatte bevilling i 2018. Midlerne er rykket til henholdsvis 2019 og 2020 efter de konkrete forventninger til projektets fremdrift.

Egenfinansiering

Samlet prioriteret 782,7 mio. kr.

I perioden til og med 2025 er der i Investeringsplanen afsat en ramme til at afholde egenfinansieringen på KF-projekterne. Der er således i denne investeringsplan taget udgangspunkt i at Region Midtjylland igen kan råde over egenfinansieringen fra og med 2026.

Vedligehold Bygningssyn 2016

Samlet prioriteret 86 mio. kr.

Der er i Bygningssyn 2016 konstateret et efterslæb på vedligehold af klimaskærme på 86 mio. kr. på de af regionens ejendomme, som ikke planlægges frasolgt i forbindelse med ibrugtagning af de nye store projekter. Bygningssyn 2016 er et øjebliksbillede for standen på klimaskærme i Region Midtjylland i 2016. Såfremt der ikke bruges midler på området vil udfordringen blot øges over tid. Det lykkedes ifm. den seneste Investeringsplan at prioritere 72 mio. kr. til formålet. Med denne plan tilføjes de sidste 14 mio. kr. fra råderummet i 2027.

Der er afsat en ramme til at påbegynde udbedring af de mest kritiske forhold i de førstkommende år. Det foreslås at øvrige mindre renoveringsprojekter løbende kan finansieres af mindreforbrug på andre projekter i de enkelte år, og dermed kan fungere som et håndtag for at nedbringe anlægsoverførsler mellem årene. Puljen vil ikke kunne håndtere pludseligt opståede udfordringer på området. Disse skal fortsat finansieres af rammen til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter (se nedenfor).

Ramme til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter

Samlet prioriteret 214,3 mio. kr., heraf 10 mio. kr. øremærket til eventuelle strukturændringer i forslag til besparelser i budget 2019 og budget 2020, samt 15 mio. kr. til projekter ifm. Nørrebrogade-matriklen.

Der prioriteres en ramme til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter hvert år frem til 2025. Rammen er til uforudseelige projekter, herunder pludselig opståede projekter f.eks. efter nedbrud eller til driftsnødvendige projekter. Der lægges et fast niveau på 25 mio. kr. årligt. Som en metode til at nedbringe overførsler er rammen dog i de førstkommende år væsentlig reduceret, således at rammen forudsættes finansieret af mindreforbrug hhv. forsinkelser på øvrige projekter. De forsinkede/udskudte projekter kan kompenseres fra rammen i de efterfølgende år, hvorved effekten kan fortsættes. Herudover er der i 2019 øremærket 10 mio. kr. til evt. afledte anlægskomkostninger såfremt der skal gennemføres strukturændringer ved budgettilpasningen af budget 2019 og budget 2020. Der er i 2019 også prioriteret 15 mio. kr. til at gennemføre nødvendige bygningstilpasninger m.m., for at muliggøre flytning fra og/eller ibrugtagning af de lokaler, som indgår i salgs- og lejekontrakt om Nørrebrogade-matriklen, og som ikke er knyttet til Kvalitetsfondsprojekt m.v.

Det foreslås, at rammen til vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter årligt gives som en rammebevilling, som herefter kan udmøntes administrativt til enkeltprojekter under 10 mio. kr., som falder ind under ovenstående kategori. Der er typisk tale om projekter, som er nødvendige at igangsætte hurtigt, som kan gennemføres indenfor 1-2 kalenderår og som har et begrænset omfang. Ligeledes vil det være en metode til at nedbringe anlægsoverførsler mellem årene, at der kan udmøntes midler, igangsættes og afsluttes projekter fleksibelt og effektivt, når der i 3. kvartal er gennemført anlægsopfølgning, således at anlægsrammen anvendes bedst muligt i det enkelte år.

Der afrapporteres om rammens anvendelse i forbindelse med det sidste regionsoverblik i kalenderåret.

Pulje til fremtidig politisk prioritering

Samlet prioriteret 985,4 mio. kr.

Der er med denne plan afsat et råderum til fremtidig prioritering. Der kan være tale om muligheden for at finansiere (dele af) allerede kendte projekter, som ikke pt. har kunnet rummes i prioriteringen, muligheden for at prioritere helt nye projekter, eller muligheden for at kunne imødegå et evt. fald i anlægsrammen i kommende år, uden at skulle udskyde projekter yderligere.

Det foreslås at midlerne afsat til politisk prioritering i de førstkommende år anvendes til medfinansiering af sterilcentralprojekterne i Randers og Viborg, samt til fremrykning af et nyt Hospitalsapotek. Samlet anvendes 35 mio. kr. fra puljen til ovennævnte formål. Såfremt puljen ikke ønskes anvendt til disse formål, vil det ikke være muligt at anvise finansiering til de tre ovennævnte projekter, uden at aflyse eller udskyde et eller flere andre planlagte eller igangsatte projekter.

Det løft, som Økonomiaftalen 2019 giver til anlægsområdet, svarende til 53,9 mio. kr. årligt, er i 2019 og 2020 anvist til at reducere presset på driften hhv. nedbringe leasingoptag. Fra 2021 er midlerne føjet til Puljen til fremtidig politisk prioritering. Ligeledes er den del af den samlede anlægsramme, som i 2027 endnu ikke er prioriteret til konkrete formål tilføjet puljen, således at der med de nuværende forudsætninger i perioden fra 2021-2027 vil være et samlet råderum til politisk prioritering på 985,4 mio. kr. Det foreslås foreløbigt at friholde den del, der vedrører den øgede anlægsramme fra Økonomiaftale 2019 til at imødegå evt. fremtidig reduktion i anlægsrammen, men selv med dette forbehold vil der i perioden kunne anvises et politisk råderum på over 600 mio. kr. indenfor den eksisterende plans rammer – primært i de sidste år af perioden, hvor egenbetalingen til Kvalitetsfondsprojekterne forventes tilendebragt.

Bilag 6: Notat om anlægsprioriteringer

Notat om anlægsprioriteringer på sundhedsområdet

Investeringsplanen for anlæg på sundhedsområdet er presset. Rammerne er flere år i træk blevet reduceret i forbindelse med enten Økonomiaftalerne eller ved at midler, som var forudsat anvendt til finansiering af Investeringsplanen fra central leasing og drift, er blevet ført tilbage for at understøtte driften – med deraf følgende reduceret mulighed for at investere i anlæg.

Senest har der været behov for at revurdere regionens strategi vedr. leasing. Den samlede leasingfinansiering har nået et niveau, hvor ydelser til afdrag på leasinggælden påvirker regionens driftsøkonomi betydeligt de kommende år. Det betyder, at de forudsatte rammer for optag af leasingfinansiering ønskes bibeholdt, at leasinggælden ønskes nedbragt via konsolidering og at der ikke vil blive foreslået ny leasingfinansiering.

Der er ved tildeling af midler fra Kvalitetsfonden lagt grunden for et historisk løft af sundhedsvæsenet i Danmark. Vi har høje ambitioner om Kvalitetsfondsprojekterne og dette er medvirkende til også at øge vores forventninger til de matrikler, som ikke har modtaget tilsagn. Gennemførelsen af de store nye projekter og visionen om et sundhedsvæsen på patientens præmisser har således været en katalysator for at ønsker og behov er vokset i den seneste periode.

- Der skal på alle matrikler være tidssvarende bygningsmæssige rammer, som understøtter de relevante funktioner og aktiviteter.
- Gennemførelsen af de store projekter strækker sig over mange år. Forudsætninger ændres og vidensniveauet øges efterhånden som projekterne nærmer sig deres afslutning. Det er i denne proces erfaret, at der er behov for at afholde en række følgeudgifter.

Den samlede udfordring er derfor øget betragteligt over den seneste periode, og der er derfor behov for at synliggøre principperne for tildeling af midler til anlægsprojekter; hvordan der prioriteres mellem de indmeldte behov. Og såfremt midlerne ikke rækker til, at alle projekter kan tilgodeses, hvordan der så prioriteres mellem hvilke projekter, der fremadrettet skal være en del af Investeringsplanen, og hvilke der ikke skal gennemføres for Investeringsplansmidler. Udover udgifter i forbindelse med byggeri finansierer Investeringsplanen også investeringer i medicoteknisk udstyr, IT og vedligehold af eksisterende bygninger. Udfordringens størrelse gør, at der i en vis grad også kan blive behov for igen at se på projekter, hvor der allerede er bevilget midler hhv. projekter, som er igangsat.

Oplæg til prioriteringsrækkefølge

Det foreslås at prioritere projekterne ud fra følgende kriterier og derefter tilpasse til den samlede ramme for investeringsplanen.

0) Projekter, der allerede er påbegyndt:

- projekter, hvortil der er givet bevilling; hvor der allerede er indgået kontrakt eller hvor en standsning vil medføre spildte investeringer, bod, ufærdige eller ikke-anvendelige bygninger/anlæg.

1) Projekter med akut karakter:

- projekter, hvor en gennemførelse er nødvendig for at undgå negative konsekvenser for den nuværende hospitalsdrift. Der kan være tale om afhjælpning af påbud, risiko for nedbrud, reduceret patient- og personalesikkerhed m.m.

2) Delprojekter, hvis gennemførelse er en forudsætning for realisering af allerede igangsatte projekter:

- delprojekter, hvis igangsætning skal sikre, at allerede godkendte projekter kan ibrugtages i planlagt omfang og dermed sikre værdien af allerede investeret kapital. Der kan være tale om investering i teknisk infrastruktur, nødvendige tilpasninger af eksisterende installationer eller lignende.

3) Nye projekter hvis gennemførelse har sammenhæng med hospitalsplanen:

- projekter, der er en forudsætning for at kunne imødekomme den godkendte akut-, hospitals- og specialeplan. Herunder også politiske forlig, aftaler indgået med SUM/regeringen, spareplaner etc. Lægedækningsprojekter henhører også herunder.

4) Projekter, der kan afhjælpe kapacitets-/produktivetsproblemer:

- projekter, der kan medvirke til at behandlingsretten kan opfyldes på områder, hvor opfyldelse endnu ikke er nået eller til nedbringelse af ventelister på specificerede områder. Herunder også projekter, der kan afhjælpe rekrutteringsproblemer.

5) Projekter, der kan give effektiviseringer og/eller besparelser:

- projekter, med en god business case, der ved deres gennemførelse kan øge produktiviteten (hvor relevant jf. pkt. 4) indenfor det eksisterende budget eller kan frigøre driftsmidler til andre formål. Ligeledes projekter, som kan reducere udgifter til bygningsdrift og forsyning og til hjemtagning af opgaver med efterfølgende driftsbesparelser.

6) Projekter, der har til formål at forbedre den oplevede kvalitet:

- projekter, hvor formålet specifikt er at give et kvalitetsløft til de fysiske rammer og den oplevede kvalitet for en eller flere af de tre hovedmålgrupper: patienter, personale og pårørende, f.eks. etablering af ensengsstuer i somatikken, mindre tvang i psykiatrien, lighed på tværs af regionen, opfyldelse af intentioner i Agenda21 m.m.

7) Projekter med karakter af ikke-kritisk vedligehold:

- projekter, der har til formål at bevare og vedligeholde eksisterende anlæg, men ikke tilfører ny værdi. Opmærksomhed på projekter, som over tid kan gå fra ikke-kritisk til akut karakter.

8) Øvrige projekter.

Øvrige hensyn

Udover ovennævnte prioriteringsrækkefølge vil der være en række andre forhold der skal tages med i en samlet vurdering, og som vil have indflydelse på en endelig prioritering:

- Koncernperspektivet.
- Har projektet ved sin gennemførelse et driftsbesparespotentialer som ville kunne retfærdiggøre alternativ finansiering, således at projektet ikke belaster Investeringsplanen? – der kan være tale om leasing, OPP, ESCO-lignende finansiering eller leje. Driftsbesparselsen kan opnås i klinikken, i den tekniske drift, ved reducerede udgifter til energi og forsyning etc.
- Bør projektet pga. totaløkonomiske beregninger gennemføres, f.eks. nybyggeri af tidssvarende faciliteter i stedet for vedligeholdelse af ikke-tidssvarende.
- Lighedsprincip; at vi skal kunne tilbyde tidssvarende bygningsmæssige rammer på tværs af regionen.
- Mest sundhed for pengene; det foreslås at opprioritere mindre projekter med stor effekt fremfor dyrere projekter med relativt lavere effekt.
- Mulighed for at øge udnyttelse og/eller levetid af den eksisterende kapacitet i stedet for at investere i nyt, f.eks. på IT- og scanner-området, herunder også en vurdering af kapaciteten på tværs af matriklerne.
- Dimensionering ift. optageområder og demografi, både for den enkelte enhed og på tværs af regionen.
- Tværgående behov såsom at understøtte forskning og uddannelse, at kunne anvise de nødvendige lægeboliger m.m.

Den samlede plan

Det vil være nødvendigt at se på tidsfaktorer i det enkelte projekt inden en endelig prioritering kan foretages. Nogle projekter er i højere grad periodeafhængige end andre. Ligeledes vil det være nødvendigt at placere projekter, der strækker sig over flere år i en periode, hvor der er midler til at sikre en fortløbende gennemførelse. Der vil således være behov for en vis grad af handlefrihed for bedst muligt at sikre anvendelsen af midlerne i de enkelte år og samtidigt sikre logiske processer og forløb i det enkelte projekt.